

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Na osnovi članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O JAVNIM CESTAMA

Prolašavam Zakon o javnim cestama, koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na sjednici 14. studenog 1996.

Broj: 01-96-1999/1

Zagreb, 21. studenog 1996.

Predsjednik
Republike Hrvatske
dr. Franjo Tuđman, v. r.

ZAKON

O JAVNIM CESTAMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje pravni položaj javnih cesta, građenje i održavanje javnih cesta, mjere za zaštitu javnih cesta i prometa, koncesije, upravljanje, financiranje i nadzor javnih cesta.

Članak 2.

Javna cesta je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i u općoj je uporabi.

Na javnim se cestama ne može stjecati pravo vlasništva niti druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi.

Članak 3.

Javnu cestu čine:

- cestovna građevina (posteljica, donji stroj kolnika, kolnička konstrukcija, most, vijadukt, podvožnjak, nadvožnjak, propust, tunel, galerija, potporni i obložni zid, pothodnik i nathodnik),
- građevine za odvodnju ceste i pročišćavanje vode,
- zemljišni pojas s obiju strana ceste potreban za nesmetano održavanje ceste širine prema projektu ceste, a najmanje jedan metar računajući od crte koja spaja krajnje točke poprečnog presjeka ceste,
- cestovno zemljište u površini koju čine površina zemljišta na kojoj je izgrađena cestovna građevina,

površina zemljišnog pojasa te površina zemljišta na kojima su izgrađeni objekti za potrebe održavanja ceste i pružanja usluga vozačima i putnicima predviđeni projektom ceste (cestarske kuće, stacionari, skladišta, odlagališta, benzinske postaje, servisi, parkirališta, odmorišta itd.),

- građevina na cestovnom zemljištu,

- stabilni mjerni objekti i uređaji za nadzor vozila,

- priključci na javnu cestu izgrađeni na cestovnom zemljištu,

- prometni znakovi i uređaji za nadzor i sigurno vođenje prometa i oprema ceste (prometni znakovi, svjetlosni uređaji, telekomunikacijski stabilni uređaji, instalacije i rasvjeta u funkciji prometa, cestovne značke, detektori-brojači prometa, instalacije, uređaji i oprema u tunelima, oprema parkirališta, odmorišta i slično),

- građevine i oprema za zaštitu ceste, prometa i okoliša (snjegobrani, vjetrobriani, zaštita od osulina i nanosa, zaštitne i sigurnosne ograde, zaštita od buke i drugih štetnih utjecaja na okoliš i slično).

Članak 4.

Javne ceste u smislu ovoga Zakona jesu ceste koje se ovisno o njihovom društvenom, prometnom i gospodarskom značenju razvrstavaju u jednu od sljedeće tri skupine:

1. javne ceste koje povezuju cjelokupni teritorij Republike Hrvatske i povezuju ga s mrežom glavnih europskih cesta (u daljnjem tekstu: državne ceste),
2. javne ceste koje povezuju područje jedne ili više županija (u daljnjem tekstu: županijske ceste),
3. javne ceste koje povezuju područje grada i/ili općine (u daljnjem tekstu: lokalne ceste).

Članak 5.

Javne ceste iz članka 4. ovoga Zakona razvrstavaju se na temelju mjerila koje donosi Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada).

Akt o razvrstavanju javnih cesta kojim se određuju državne, županijske i lokalne ceste donosi ministar pomorstva prometa i veza (u daljnjem tekstu: ministar) i objavljuje se u "Narodnim novinama".

Članak 6.

Hrvatska uprava za ceste (u daljnjem tekstu: Uprava za ceste), županijske uprave za ceste, odnosno korisnik koncesije, dužan je nadoknaditi štetu korisniku javne ceste, ako je šteta prouzrokovana stanjem javne ceste.

II. GRAĐENJE I ODRŽAVANJE JAVNIH CESTA

1. Planski temelji

Članak 7.

Strategiju razvitka javnih cesta (u daljnjem tekstu: Strategija) donosi Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske na prijedlog Vlade.

Strategija sadrži:

- analizu stanja državnih, županijski i lokalnih cesta i potrebe razvitka javnih cesta,
- temeljna mjerila za građenje županijskih i lokalnih cesta i prijedlog prednosti građenja državnih i županijskih cesta,
- potrebe održavanja postojećih javnih cesta, načela održavanja županijskih i lokalnih cesta i prijedlog prednosti održavanja državnih cesta.

Članak 8.

Prednost u građenju i održavanju državnih cesta i potrebe razvitka javnih cesta utvrđena Strategijom mora se temeljiti na prostornim, prometnim, tehničkim, ekološkim, demografskim i gospodarskim analizama, sa gospodarski opravdanim prometno-tehničkim rješenjima radi povećanja sigurnosti i protočnosti prometa.

Članak 9.

Program građenja i održavanja javnih cesta na prijedlog Ministarstva pomorstva, prometa i veza (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) donosi Vlada za razdoblje od četiri godine u skladu sa Strategijom.

Članak 10.

Građenje i održavanje javnih cesta utvrđuje se godišnjim planom.

Godišnji plan iz stavka 1. ovoga članka za državne ceste donosi Uprava za ceste, a za županijske i lokalne ceste donosi županijska uprava za ceste.

Godišnji planovi iz ovoga članka donose se u skladu s propisanim postupkom i rokovima izradbe i donošenja državnog proračuna i proračuna županija i moraju biti usuglašeni s programom iz članka 9. ovoga Zakona.

2. Građenje javnih cesta

Članak 11.

Poslovi građenja javnih cesta u smislu ovoga Zakona jesu:

- programiranje i planiranje razvitka javnih cesta,
- projektiranje sa istražnim radovima,
- stručna ocjena studija i projekata,
- otkup zemljišta i objekata,
- ustupanje radova građenja,
- organizacija stručnog nadzora i kontrole građenja,
- organizacija tehničkog pregleda i primopredaja javne ceste te dijelova javne ceste i objekata na korištenje i održavanje.

Članak 12.

Prije izdavanja lokacijske dozvole za građenje i rekonstrukciju javne ceste Ministarstvo izdaje posebne uvjete kada se radi o državnoj cesti, odnosno nadležni županijski ured kada se radi o županijskoj i lokalnoj cesti.

Ministarstvo, prije izdavanja dozvole iz stavka 1. ovoga članka, pribavit će mišljenje Ministarstva unutarnjih poslova kada se radi o građenju i rekonstrukciji državne ceste, a nadležni županijski ured pribavit će mišljenje mjesno nadležne policijske uprave kada se radi o županijskoj i lokalnoj cesti.

Članak 13.

Ako se uz građenje javne ceste predviđa i građenje komunalnih, vodoprivrednih ili drugih objekata unutar cestovnog zemljišta, tehnička dokumentacija mora obuhvatiti i te objekte i radove koji će se izvesti na površini, odnosno ispod ili iznad površine ceste.

Troškove izrade tehničke dokumentacije i građenja objekata iz stavka 1. ovoga članka snosi investitor komunalnih, vodoprivrednih ili drugih objekata.

Prava i obveze investitora komunalnih, vodoprivrednih ili drugih objekata utvrđuju se ugovorom između investitora i Uprave za ceste, odnosno županijske uprave za ceste.

Ako se građenjem ili rekonstrukcijom javne ceste zadire u komunalne, vodoprivredne ili druge objekte, troškove izrade tehničke dokumentacije, građenja ili rekonstrukcije tih objekata snosi investitor javne ceste.

3. Održavanje javnih cesta

Članak 14.

Poslovi održavanja javnih cesta u smislu ovoga Zakona jesu:

- planiranje održavanja i mjera zaštite javnih cesta i prometa na njima,
- redovno i izvanredno održavanje javnih cesta,
- ustupanje radova redovnog i izvanrednog održavanja javnih cesta,
- planiranje, stručni nadzor i kontrola izvođenja radova održavanja javnih cesta,
- odlučivanje o korištenju cestovnog zemljišta i obavljanju pratećih djelatnosti na javnim cestama,
- osiguranje uklanjanja oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste,
- ophodnja, obavješćivanje javnosti o stanju prohodnosti javnih cesta, izvanrednim događajima na njima i o meteorološkim uvjetima značajnim za sigurno odvijanje prometa,
- vođenje podataka o javnim cestama.

Radovi izvanrednog održavanja javnih cesta mogu se izvoditi samo na temelju tehničke dokumentacije.

Popis poslova redovnog i izvanrednog održavanja, opseg pojedinih radova i rokovi izvođenja tih radova, podaci o javnim cestama o kojima se vodi evidencija i način vođenja tih podataka propisuje

ministar.

Ovlašćuje se ministar da propisima iz stavka 3. ovoga članka propiše i prekršaje te odredi novčane kazne za te prekršaje.

Članak 15.

Dio javne ceste koja prolazi kroz naselje održava se kao sastavni dio te javne ceste osim:

- sustava za odvodnju,
- javne rasvjete,
- zelene površine,
- pothodnika i nadhodnika u funkciji pješačkog prometa,
- biciklističke i pješačke staze,
- tramvajske, odnosno željezničke pruge,
- čišćenja javnih cesta osim čišćenja snijega.

Slivnici uz javnu cestu u naselju koji nisu vezani na mjesnu kanalizacijsku mrežu, te zamjena i popravak slivničkih rešetki i poklopaca revizijskih okana na kolniku javne ceste, održavaju se kao sastavni dio te javne ceste.

Članak 16.

Željezničko-cestovni prijelaz na dvije razine se u cjelosti održava kao javna cesta u dijelu koji se nalazi iznad željezničke pruge, a samo kolnik i cestovne instalacije kada se javna cesta nalazi ispod željezničke pruge.

4. Gospodarenje autocestama i objektima s naplatom

Članak 17.

Poslovi gospodarenja autocestama i cestovnim građevinama za čiju se uporabu plaća cestarina (u daljnjem tekstu: objekti s naplatom) u smislu ovoga Zakona jesu:

- građenje autocesta i objekata s naplatom,
- redovno i izvanredno održavanje autocesta i objekata s naplatom,
- izrada stručnih podloga za pripremu i dodjelu koncesije,
- davanje u zakup pratećih objekata ili lokacija za pružanje usluga korisnicima autocesta,
- nadzor nad korištenjem i gospodarenjem autocesta i objekata s naplatom,
- stručni i tehnički nadzor nad građenjem autoceste i objekata s naplatom.

5. Ustupanje radova

Članak 18.

Uprava za ceste i županijske uprave za ceste izravno ne izvode radove građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka Uprava za ceste može izravno izvoditi radove održavanja autocesta i objekata s naplatom.

Izvođenje radova građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta Uprava za ceste i županijske uprave za ceste ustupaju sukladno propisima o postupku nabave robe i usluga te ustupanja radova koji se plaćaju sredstvima državnog proračuna.

Izvođenje radova građenja, rekonstrukcije i održavanja javnih cesta smije se ustupiti samo pravnoj ili fizičkoj osobi specijaliziranoj i opremljenoj za te poslove.

6. Imovinskopravni odnosi

Članak 19.

Građenje i održavanje javnih cesta u interesu je Republike Hrvatske.

Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno na postupak izvlaštenja nekretnina radi građenja i održavanja javnih cesta primjenjuje se Zakon o izvlaštenju ("Narodne novine", br. 9/94. i 35/94.).

Vlasnik izvlaštene nekretnine radi građenja i održavanja javnih cesta ima pravo na naknadu, a može mu se umjesto naknade dati u vlasništvo druga odgovarajuća nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka vlasniku izvlaštene stambene ili poslovne zgrade daje se u vlasništvo druga odgovarajuća nekretnina iste namjene odnosno vrijednosti.

Ako je vlasnik izvlaštenog zemljišta Republika Hrvatska, a korisnik izvlaštenja Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste ne plaća se naknada u smislu Zakona o izvlaštenju.

Članak 20.

Korisnik izvlaštenja dužan je podnijeti zahtjev za stupanje u posjed izvlaštene nekretnine županijskom uredu odnosno uredu Grada Zagreba za imovinskopravne poslove.

Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka korisnik izvlaštenja dužan je podnijeti dokaz da je prijašnjem vlasniku isplaćena naknada sukladno odredbi stavka 1. članka 33. i članka 35. Zakona o izvlaštenju, odnosno dokaz da je prijašnji vlasnik odbio primiti naknadu.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka u slučaju izvlaštenja stambene ili poslovne zgrade radi građenja javne ceste korisnik izvlaštenja dužan je uz zahtjev podnijeti dokaz da se prijašnjem vlasniku daje u vlasništvo druga odgovarajuća nekretnina iste namjene ili vrijednosti.

O stupanju u posjed izvlaštenih nekretnina iz stavka 2. i 3. rješenje donosi nadležni ured za imovinskopravne poslove.

Žalba protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka ne odgađa provedbu rješenja.

Članak 21.

Ako je korisnik izvlaštenja Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste za šume i šumsko zemljište ne plaća se naknada za prava prenesena prema odredbama Zakona o šumama.

U slučaju da je korisnik izvlaštenja poljoprivrednog zemljišta Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste ne plaća se naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta prema Zakonu o poljoprivrednom zemljištu.

O izdvajanju šume i šumskog zemljišta iz šumsko-gospodarskog područja te promjeni namjene poljoprivrednog zemljišta rješava nadležna županijska uprava, odnosno uprava Grada Zagreba za imovinskopravne poslove u postupku izvlaštenja radi građenja i održavanja javne ceste.

III. MJERE ZA ZAŠTITU JAVNIH CESTA I PROMETA

Članak 22.

Prijevoz vozilima koja prazna ili zajedno s teretom imaju masu ili osovinski pritisak veći od dopuštenog ili dimenzije veće od propisanih, smatra se izvanrednim prijevozom.

Prijevoz vozilima iz stavka 1. ovoga članka može se obaviti samo na temelju dozvole za izvanredni prijevoz, ako stanje javne ceste i prometa na njoj to dozvoljava.

Dozvola za izvanredni prijevoz može se izdati samo za prijevoz nedjeljivog tereta, ako se ovaj prijevoz ne može obaviti drugim prijevoznim sredstvima.

Uvjeti i način na koji se izvanredni prijevoz može obaviti utvrđuju se u dozvoli za izvanredni prijevoz.

Dozvolu za izvanredni prijevoz na javnoj cesti izdaje Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste, na čijem području započinje prijevoz, ako posebnim propisom nije drukčije određeno.

Način i uvjete obavljanja izvanrednog prijevoza, postupak izdavanja dozvole, način nadzora osovinskog pritiska, ukupne dozvoljene mase i dimenzije vozila na javnim cestama propisuje ministar.

Članak 23.

Troškove izvanrednog prijavoza kao što su: trošak izdavanja dozvole za izvanredni prijevoz, trošak poduzimanja posebnih mjera osiguranja za izvanredni prijevoz (podupiranje mostova, ojačanje objekata, pratnja i dr.) i naknadu za izvanredni prijevoz snosi podnositelj zahtjeva.

Visinu i način plaćanja troškova iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste.

Članak 24.

Kontrolu osovinskog pritiska, ukupne dozvoljene mase i dimenzije vozila na javnim cestama obavlja Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste, u suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova.

Članak 25.

Pravne ili fizičke osobe u obavljanju čije djelatnosti dolazi do prekomjerne uporabe javne ceste dužne su platiti naknadu za prekomjernu uporabu javne ceste.

Mjerila za utvrđivanje prekomjerne uporabe javne ceste propisuje ministar na prijedlog Uprave za

ceste.

Prilikom utvrđivanja mjerila za prekomjernu uporabu javne ceste mora se voditi računa o djelatnosti i učestalosti prijevoza vozilima određene pravne ili fizičke osobe i opterećenju javne ceste.

Članak 26.

Priključkom i prilazom na javnu cestu, u smislu ovoga Zakona, smatra se spoj javne ceste i svih površina s kojih se vozila izravno uključuju u promet na javnu cestu.

Raskrižje javnih cesta međusobno ne smatra se, u smislu ovoga Zakona, priključkom i prilazom na javnu cestu.

Priključak i prilaz na javnu cestu smije se izvesti samo na temelju odobrenja Uprave za ceste, odnosno županijske uprave za ceste.

Uvjete za projektiranje i izgradnju priključaka i prilaza iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar na prijedlog Uprave za ceste.

Članak 27.

Uvjete za utvrđivanje lokacije i uvjete za projektiranje i uređenje autobusnih stajališta propisuje ministar.

Članak 28.

Ako se izdaje lokacijska dozvola za građenje objekata i instalacija na javnoj cesti ili unutar zaštitnog pojasa javne ceste, prethodno se mora zatražiti uvjete Uprave za ceste kada se radi o državnoj cesti, odnosno županijske uprave za ceste ako se radi o županijskoj, odnosno lokalnoj cesti.

Zaštitni pojas u smislu stavka 1. ovoga članka mjeri se od vanjskog ruba zemljišnog pojasa tako, da je u pravilu širok sa svake strane:

- autoceste 40 m,
- ostale državne ceste 25 m,
- županijske ceste 15 m,
- lokalne ceste 10 m.

Članak 29.

U blizini raskrižja dviju javnih cesta u razini, ili križanja javne ceste sa željezničkom prugom u razini ili na unutarnjim stranama cestovnog zavoja, ne smije se saditi drveće, grmlje ili visoke poljske kulture, postavljati naprave, ograde ili druge predmete koji onemogućavaju pregledanost na javnoj cesti.

Vlasnici, odnosno korisnici ili posjednici zemljišta dužni su, na zahtjev Uprave za ceste, odnosno županijske uprave za ceste, ukloniti drveće, grmlje, visoke poljske kulture, naprave, ograde i druge predmete radi osiguranja preglednosti na javnoj cesti.

Ako vlasnik, odnosno korisnik ili posjednik zemljišta ne postupi sukladno odredbi stavka 2. ovoga članka, Uprava za ceste odnosno županijska uprava za ceste osigurat će izvođenje tih radova na teret

vlasnika, korisnika ili posjednika zemljišta.

Članak 30.

Zabranjeno je poduzimati bilo kakve radove ili radnje na javnoj cesti i njenom zemljišnom pojasu odnosno zaštitnom pojasu bez suglasnosti Uprave za ceste, odnosno županijske uprave za ceste ako bi ti radovi ili radnje mogle oštetiti javnu cestu, kao i ugrožavati ili ometati promet na njoj.

Ako se na javnoj cesti izvode ili izvedu radovi ili radnje koji mogu oštetiti javnu cestu ili ugroziti sigurnost prometa na njoj, Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste dužna je poduzeti sve mjere za otklanjanje opasnosti za oštećenje ceste i sigurnosti prometa na njoj.

U slučajevima iz stavka 2. ovoga članka Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste ovlaštena je obustaviti radove ili radnje iz stavka 2. ovoga članka i naložiti plaćanje troškova.

Troškove poduzimanja mjera iz stavka 2. ovoga članka snosi izvođač radova, odnosno naručitelj radova, odnosno osobe koje izvode radnje na javnoj cesti.

Sportske priredbe i druge manifestacije na javnim cestama mogu se održavati pod uvjetima i na način utvrđen posebnim zakonom.

Članak 31.

Uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila te drugih stvari sa javne ceste na sigurno mjesto, obavješćivanje javnosti o stanju i prohodnosti javnih ceste te o izvanrednim događajima i meteorološkim uvjetima značajnim za odvijanje prometa na njima, dužna je osigurati Uprava za ceste za državne ceste odnosno županijska uprava za županijske i lokalne ceste.

Obavljanje pojedinih poslova iz stavka 1. ovoga članka uprave mogu posebnim ugovorom povjeriti drugim pravnim osobama.

Ugovorom iz stavka 2. ovoga članka utvrđuju se uvjeti i načini obavljanja povjerenih poslova.

Članak 32.

Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste ovlaštena je u opravdanim slučajevima zatvoriti javnu cestu za promet.

Što se smatra opravdanim slučajem i postupak zatvaranja javne ceste propisuje ministar.

Članak 33.

Prometna signalizacija i oprema postavlja se na javnoj cesti na temelju prometnog projekta.

Za ceste koje su izgrađene do stupanja na snagu ovoga Zakona, a nemaju prometni projekt mjerodavno je postojeće stanje prometne signalizacije i opreme.

Uprava za ceste uz prethodnu suglasnost ministra, odnosno županijska uprava za ceste uz prethodnu suglasnost nadležnog županijskog ureda ovlaštena je izmijeniti prometni projekt iz stavka 1., odnosno postojeće stanje iz stavka 2. ovoga članka.

Za svaki zahvat na javnoj cesti mora se postaviti odgovarajuća prometna signalizacija i oprema.

Članak 34.

Protiv akta iz članka 22., 26., 29. i 30. ovoga Zakona može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 8 dana od dana dostave stranki.

IV. KONCESIJE

Članak 35.

Koncesijom se stječe pravo gospodarskog korištenja javne ceste, građenja i održavanja javne ceste, odnosno gospodarenje autocestama i cestovnim objektima (most, tunel, vijadukt i sl.) te pratećih objekata (hoteli, benzinske postaje, parkirališta, ugostiteljski i trgovački objekti i dr.) na cestovnom zemljištu.

Članak 36.

Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske donosi odluku o koncesiji za državne ceste, ako se koncesija daje na vrijeme od 33 godine i dulje, a Vlada ako se koncesija dodjeljuje na vrijeme do 33 godine.

Županijska skupština na prijedlog županijskog poglavarstva donosi odluku o koncesiji za županijske i lokalne ceste.

Članak 37.

Odluka o koncesiji donosi se na temelju provedenoga javnog natječaja.

Natječaj iz stavka 1. ovoga članka priprema i provodi:

- za državne ceste Ministarstvo,
- za županijske i lokalne ceste nadležni županijski ured.

Davatelj koncesije natječajem utvrđuje uvjete, pogodnosti i jamstva za dodjelu i ostvarenje koncesije.

Postupak provođenja natječaja propisuje ministar.

Stručne poslove u svezi s pripremom odluke o koncesiji za državne ceste obavlja Uprava za ceste, a za županijske i lokalne ceste županijska uprava za ceste.

Članak 38.

Odlukom o koncesiji određuje se osobito:

- predmet, odnosno sadržaj koncesije,
- podnositelj ponude i njegova sposobnost ostvarivanja koncesije,
- vrijeme trajanja koncesije,
- mjerila za utvrđivanje visine cestarine,
- mjerila i visina naknade za koncesiju,
- pogodnosti ponude glede sredstava, opreme i zaposlenika,

- mjere očuvanja i zaštite okoliša,
- osnove financiranja,
- način i razlozi prestanka koncesije.

Članak 39.

Na temelju odluke iz članka 38. ovoga Zakona, ugovor o koncesiji s podnositeljem ponude za državne ceste sklapa ministar, a za županijske i lokalne ceste župan.

Ugovorom o koncesiji obvezno se utvrđuju: bliže namjene za koje se daje koncesija, posebni uvjeti kojima tijekom korištenja koncesije mora udovoljavati korisnik koncesije, visina naknade za koncesiju, uvjeti i način plaćanja naknade, jamstva korisnika koncesije, druga prava, obveze i odgovornost korisnika i davatelja koncesije, način razrješenja odnosa u slučaju prestanka koncesije prije isteka roka na koji se koncesija daje, postupak i uvjeti preuzimanja javne ceste nakon isteka koncesije.

Izvršavanje ugovora o koncesiji za državne ceste nadzire Ministarstvo, a za županijske i lokalne ceste nadležni županijski ured, koji su dužni jednom godišnje izvijestiti donositelja odluke o koncesiji o izvršavanju toga ugovora.

Članak 40.

Odluke o koncesiji i ugovori o koncesiji na javnim cestama upisuju se u posebni upisnik koji vodi Ministarstvo. Način vođenja upisnika propisuje ministar.

Članak 41.

Korisnik koncesije ovlašten je donositi akte iz članka 22., 26., 29. i 30. ovoga Zakona u svezi s javnom cestom za koju je dobio koncesiju.

Članak 42.

Vlada može osnovati trgovačko društvo u vlasništvu Republike Hrvatske, na prijedlog Ministarstva, radi građenja i gospodarenja autocestom, pojedinom dionicom autoceste odnosno objektom s naplatom.

Građenje i gospodarenje autocestom, pojedinom dionicom autoceste odnosno objektom s naplatom trgovačko društvo iz stavka 1. ovoga članka obavlja na temelju koncesije.

Odluka o koncesiji iz stavka 2. ovoga članka donosi se na temelju studije o isplativosti.

Na postupak donošenja odluke o koncesiji ne primjenjuju se odredbe članka 37. ovoga Zakona.

Članak 43.

Trgovačko društvo osnovano prema članku 42. ovoga Zakona ima pravo obavljati poslove gospodarenja autocestama i objektima s naplatom u odnosu na objekte za koje mu je dana koncesija.

V. UPRAVLJANJE JAVNIM CESTAMA

1. Uprava za ceste

Članak 44.

Ovim se Zakonom osniva pravna osoba čija je tvrtka: Hrvatska uprava za ceste - pravna osoba za upravljanje državnim cestama.

Skraćeni naziv tvrtke glasi: Hrvatska uprava za ceste.

Sjedište Hrvatske uprave za ceste (Uprava za ceste) je u Zagrebu.

Na Upravu za ceste, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, primjenjuju se propisi koji vrijede za ustanovu.

Članak 45.

Prava koja ima Republika Hrvatska kao osnivač Uprave za ceste ostvaruje Vlada, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 46.

Djelatnost Uprave za ceste obuhvaća:

- poslove građenja određene člankom 11. ovoga Zakona,
- poslove održavanja određene člankom 14. ovoga Zakona,
- poslove gospodarenja autocestama određene člankom 17. ovoga Zakona.

Djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka ne obavljaju se radi stjecanja dobiti, osim ako zakonom nije drukčije određeno.

U okviru djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka Uprava za ceste obavlja poslove osiguranja tehničko-tehnološkog jedinstva sustava javnih cesta kroz provedbu Strategije i poslove zaštite okoliša od utjecaja prometa na državnim cestama.

Članak 47.

Tijela Uprave za ceste jesu:

- Upravno vijeće,
- ravnatelj,
- Stručno vijeće.

Članak 48.

Upravom za ceste upravlja Upravno vijeće.

Upravno vijeće ima sedam članova, koje imenuje i razrješuje Vlada na prijedlog ministra.

Mandat članova Upravnog vijeća traje četiri godine.

Članom Upravnog vijeća ne može biti osoba koja je u poslovnom odnosu s Upravom za ceste.

Upravno vijeće ima predsjednika, kojeg biraju članovi toga vijeća.

Upravno vijeće donosi odluke većinom glasova svih članova vijeća.

Nadležnost Upravnog vijeća utvrđuje se zakonom, drugim propisima i Statutom Uprave za ceste.

Članak 49.

Voditelj Uprave za ceste je ravnatelj.

Ravnatelja imenuje i razrješuje Vlada ne prijedlog ministra.

Ravnatelj se imenuje na vrijeme od četiri godine.

Ravnatelj je odgovoran za zakonitost rada Uprave za ceste.

Ravnatelj je za svoj rad odgovoran Vladi i ministru.

Prava i dužnosti ravnatelja utvrđuju se zakonom i Statutom Uprave za ceste.

Članak 50.

Sastav, osnivanje i poslovi Stručnog vijeća utvrđuju se Statutom Uprave za ceste.

Članak 51.

Uprava za ceste ima Središnji ured i tri podružnice: Podružnicu za održavanje državnih cesta, Podružnicu za građenje državnih cesta i Podružnicu za autoceste.

Središnji ured osigurava cjelovitost cestovnog sustava, usklađuje planove, financiranje, održavanje, zaštitu i građenje javnih cesta te gospodarenje autocestama.

Podružnice iz stavka 1. ovoga članka obavljaju djelatnosti održavanja i građenja državnih cesta i gospodarenja autocestama utvrđene ovim Zakonom.

U Podružnici za autoceste ustrojavaju se tehničke jedinice za održavanje i naplatu cestarine za prometne cjeline pojedinih izgrađenih autocesta i objekata s naplatom cestarine.

Članak 52.

Imovinu Uprave za ceste čini imovina i imovinska prava koja joj pripadaju na temelju akta o podjeli imovine javnog poduzeća "Hrvatske ceste" - poduzeća za održavanje, zaštitu, rekonstrukciju i izgradnju cesta u Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: javno poduzeće).

Uprava za ceste za svoje obveze odgovara cijelom svojom imovinom.

Republika Hrvatska solidarno i neograničeno odgovara za obveze Uprave za ceste.

Dobit koju ostvari Uprava za ceste uložiti će se u građenje i održavanje državnih cesta.

Članak 53.

Statut Uprave za ceste donosi Upravno vijeće uz suglasnost ministra.

Statutom Uprave za ceste se uređuju:

- unutarnji ustroj,
- ovlasti i način odlučivanja pojedinih tijela,
- sastav, osnivanje i poslovi Stručnog vijeća,
- tijela podružnica i njihove ovlasti u upravljanju i vođenju poslova podružnica,
- način i uvjeti raspolaganja sredstvima,
- način ostvarivanja javnosti rada,
- ostala pitanja u skladu s odredbama ovoga Zakona i drugih propisa.

Članak 54.

Potankosti unutarnje ustrojbe i raspodjela poslova uređuju se Pravilnikom o unutarnjem ustroju, kojeg donosi Upravno vijeće uz suglasnost Ministarstva.

2. Županijska uprava za ceste

Članak 55.

Za obavljanje djelatnosti kojima se osigurava upravljanje županijskim i lokalnim cestama županija osniva pravnu osobu (u daljnjem tekstu: županijska uprava za ceste).

Na županijsku upravu za ceste primjenjuju se propisi o ustanovama ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Županijska uprava za ceste obavlja djelatnosti građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta koje su ovim Zakonom propisane za javne ceste.

Imovinu županijskih uprava za ceste čini imovina i imovinska prava koja im pripadaju na temelju akta o podjeli imovine javnog poduzeća.

Članak 56.

Odlukom o osnivanju županijske uprave za ceste mora se ustrojiti organizacijska jedinica za obavljanje poslova vezanih za održavanje i zaštitu te jedinica za obavljanje poslova vezanih za građenje i održavanje županijskih i lokalnih cesta.

Članak 57.

Županijskom upravom za ceste upravlja ravnatelj, kojeg imenuje i razrješava županijska skupština na prijedlog župana.

3. Zajednička odredba

Članak 58.

Uprava za ceste, županijske uprave za ceste i korisnici koncesija javnih cesta dužni su na temelju ovoga Zakona i drugih propisa:

- osigurati neometan i siguran promet na javnim cestama,
- obavješćivanje javnosti o stanju na javnoj cesti i načinu odvijanja prometa,
- poduzimati mjere za očuvanje i zaštitu okoliša.

VI. FINANCIRANJE JAVNIH CESTA

Članak 59.

Izvori sredstava za financiranje javnih cesta jesu:

1. godišnja naknada za uporabu javnih cesta što se plaća pri registraciji motornih i priključnih vozila,
2. cestarina za uporabu autoceste i objekta s naplatom (most, tunel, vijadukt i sl.),
3. naknada za uporabu javnih cesta motornim i priključnim vozilima registriranim izvan Republike Hrvatske,
4. naknada za izvanredni prijevoz,
5. naknada za prekomjernu uporabu javne ceste,
6. naknada za korištenje cestovnog zemljišta,
7. naknada za obavljanje pratećih djelatnosti,
8. naknada za koncesije,
9. sredstva državnog proračuna i proračuna županije,
10. ostali izvori.

Članak 60.

Sredstva iz članka 59. točke 1. ovoga Zakona uplaćuju se na račun županijske uprave za ceste i koriste se za županijske i lokalne ceste na području županije u kojoj su ostvarena.

Sredstva iz članka 59. točke 2. i 3. ovoga Zakona uplaćuju se u državni proračun.

Sredstva iz članka 59. točke 4. i 5. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Uprave za ceste, odnosno županijske uprave za ceste koja je izdala dozvolu za izvanredni prijevoz, odnosno rješenje o prekomjernoj uporabi javne ceste.

Sredstva iz članka 59. točke 6. i 7. ovoga Zakona uplaćuju se na račun Uprave za ceste, odnosno županijske uprave za ceste koja je s korisnikom sklopila ugovor o korištenju cestovnog zemljišta, odnosno ugovor o obavljanju pratećih djelatnosti.

Sredstva iz članka 59. točke 8. ovoga Zakona prihod su državnog, odnosno županijskog proračuna.

Članak 61.

Visinu naknade iz članka 59. točke 1. ovoga Zakona utvrđuje županijska skupština uz suglasnost

Ministarstva.

Visinu naknade iz članka 59. točke 2. ovoga Zakona utvrđuje ministar osim u slučaju kada je na to ovlašten korisnik koncesije prema članku 39. ovoga Zakona.

Visina naknade iz članka 59. točke 3. ovoga Zakona utvrđuje se sukladno posebnim propisima.

Mjerila za izračun naknada iz članka 59. točke 4., 5., 6. i 7. ovoga Zakona propisuje ministar na prijedlog Uprave za ceste.

Visinu naknade iz članka 59. točke 8. ovoga Zakona utvrđuje davatelj koncesije.

Članak 62.

Naknada iz članka 59. točke 1. ovoga Zakona ne plaća se za putničke automobile osoba s 80% ili više postotaka tjelesnog oštećenja, odnosno osoba kod kojih postoji tjelesno oštećenje koje ima za posljedicu nesposobnost nogu 60% ili više postotaka.

Naknada iz članka 59. točke 2. ne plaća se za vozila iz stavka 1. ovoga članka i za vozila s pravom prednosti prolaska prema Zakonu o sigurnosti prometa na cestama.

Članak 63.

Sredstva, koja se Upravi za ceste osiguravaju u državnom proračunu, utvrđuju se na temelju programa iz članka 9. ovoga Zakona.

Sredstva, koja se županiji osiguravaju u državnom proračunu, utvrđuju se u skladu s programom iz članka 9. ovoga Zakona, a prema sljedećim mjerilima:

- ukupnoj duljini i prometnom opterećenju županijskih i lokalnih cesta kojom županija gospodari,
- potrebama redovnog i izvanrednog održavanja prema propisu iz članka 10. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 64.

Ovlašćuje se ministar da propiše uvjete i način korištenja cestovnog zemljišta, uvjete i postupak povjeravanja te prava i obveze u svezi s obavljanjem pratećih djelatnosti (ugostiteljstvo, trgovina, benzinske postaje, servisi, reklamni panoi i dr.) na cestovnom zemljištu.

VII. NADZOR I INSPEKCIJA JAVNIH CESTA

Članak 65.

Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona i propisa donijetih na temelju njega obavlja Ministarstvo.

Članak 66.

Inspeksijske poslove obavlja Inspekcija za ceste sukladno posebnom zakonu.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Članak 67.

Novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 kuna kaznit će se za prekršaj Uprava za ceste, odnosno županijska uprava za ceste:

1. ako ne poduzme mjere za otklanjanje opasnosti na javnoj cesti i mjere za siguran promet (članak 30. stavak 2.),
2. ako ne osigura uklanjanje oštećenih i napuštenih vozila i drugih stvari s javne ceste (članak 31.),
3. ako ne obavijesti javnost o stanju i prohodnosti javnih cesta i meteorološkim uvjetima (članak 31.),

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u Upravi za ceste, odnosno županijskoj upravi za ceste novčanom kaznom od 5.000 do 20.000 kuna.

Članak 68.

Novčanom kaznom od 50.000 do 250.000 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako obavi izvanredni prijevoz bez dozvole (članak 22. stavak 2.),
2. ako izvede priključak i prilaz na javnu cestu bez odobrenja (članak 26. stavak 3.),
3. ako radnjama onemogući preglednost na javnoj cesti, odnosno u blizini raskrižja dviju cesta ili križanja ceste sa željezničkom prugom u razini (članak 29. stavak 1.),
4. ako ne postupi u skladu sa zahtjevom Uprave za ceste, odnosno županijske uprave za ceste (članak 29. stavak 2.),
5. ako obavlja radove ili radnje na javnoj cesti i njezinom zemljišnom pojasu bez suglasnosti (članak 30. stavak 1.),
6. ako ne prekine radove ili radnje na javnoj cesti (članak 30. stavak 3.).

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 kuna.

IX. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 69.

Javno poduzeće dužno je u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona popisati svoju imovinu, prava i obveze, sa stanjem na dan stupanja na snagu ovoga Zakona te sastaviti bilancu sukladno posebnim popisima.

Članak 70.

Pravni sljednici javnog poduzeća su Uprava za ceste, županijske uprave za ceste i društva kapitala koja prema odredbama ovoga Zakona osniva županija.

Imovina, prava i obveze javnog poduzeća postaje imovina njegovih pravnih sljednika.

Podjelu imovine, prava i obveza posebnim aktom utvrđuje ministar na način da sredstva i oprema koju koriste tehničke ispostave javnog poduzeća postaje imovina društva kapitala koje osniva županija na čijem je području sjedište tih tehničkih ispostava, a preostala imovina, prava i obveze

postaje imovina, prava i obveze Uprave za ceste i županijskih uprava za ceste.

Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka sredstva i oprema Tehničke ispostave Autocesta i Tehničke ispostave "Krčki most" postaju imovinom Uprave za ceste.

Obvezuje se ministar da akt o podjeli iz stavka 3. ovoga članka donese u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 71.

Zaposlenici javnog poduzeća postaju zaposlenici njegovih pravnih sljednika.

Aktom o podjeli iz članka 70. stavka 3. ovoga Zakona ministar će odrediti i način preuzimanja zaposlenika.

Donošenjem akta o podjeli iz članka 70. stavka 3. ovoga Zakona imovina, prava i obveze prenose se na Upravu za ceste i županije do osnivanja županijskih uprava za ceste i društava kapitala.

Članak 72.

Uprava za ceste i županijske uprave za ceste dužne su započeti radom 1. travnja 1997.

Statut Uprave za ceste donijet će se do 30. travnja 1997.

Do imenovanja ravnatelja Uprave za ceste poslove ravnatelja obavljat će osoba koju imenuje ministar.

Osoba iz stavka 3. ovoga članka dužna je poduzeti sve radnje radi upisa Uprave za ceste u sudski registar, kao i za brisanje javnog poduzeća iz sudskog registra sa danom donošenja akta o podjeli iz članka 70. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 73.

Županija je dužna donijeti odluku o osnivanju županijske uprave za ceste odnosno društva kapitala u roku od trideset dana od dana donošenja akta o podjeli iz članka 70. stavka 3. ovoga Zakona.

Ako u roku iz stavka 1. ovoga članka županija ne osnuje županijsku upravu za ceste, odluku o osnivanju županijske uprave za ceste donosi Uprava za ceste.

Donošenjem odluke iz stavka 2. ovoga članka osnivačka prava prenose se na županiju.

Članak 74.

Društva kapitala osnovana prema odredbi članka 70. stavka 3. ovoga Zakona privatizirati će se prema odredbama Zakona o privatizaciji ("Narodne novine" br. 21/96).

Odluku o privatizaciji županijska skupština dužna je donijeti do 30. lipnja 1997.

Članak 75.

Iznimno od odredaba članka 18. ovoga Zakona, radove održavanja javnih cesta u razdoblju do 31. prosinca 1997., izvoditi će društva kapitala koja osniva županija prema članku 70. stavku 3. ovoga Zakona, a na temelju ugovora sklopljenih s Upravom za ceste, odnosno županijskom upravom za ceste.

Radovi održavanja javnih cesta, koje ne mogu izvesti društva kapitala iz članka 73. ovoga Zakona, ustupat će se u skladu sa člankom 18. ovoga Zakona.

Članak 76.

Način otplate inozemnih kredita javnog poduzeća i kamata po tim kreditima, te pitanje danih jamstava koja su dale inozemne banke na temelju zaduženja javnog poduzeća propisat će se posebnim zakonom.

Članak 77.

Obvezuje se ministar da u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donese propise na donošenje kojih je ovlašten pojedinim odredbama ovoga Zakona.

Do donošenja propisa iz stavka 1. ovoga članka ostaju na snazi:

1. Pravilnik o održavanju i zaštiti javnih cesta ("Narodne novine", br. 14/91.),
2. Pravilnik o izdavanju dozvole za izvanredni prijevoz na javnim cestama ("Narodne novine", br. 104/93.)
3. Pravilnik o minimalnim uvjetima za projektiranje i izgradnju priključka i prilaza na javnu cestu ("Narodne novine" br. 34/92.)
4. Pravilnik za utvrđivanje lokacije i minimalnih uvjeta za projektiranje i uređenje autobusnih stajališta na javnim cestama ("Narodne novine", br. 36/91.).

Do donošenja propisa iz članka 5. ovoga Zakona ostaju na snazi Odluka o razvrstavanju magistralnih cesta ("Narodne novine", br. 50/91.) i Odluka o razvrstavanju cesta u regionalne i lokalne ceste "Narodne novine", br. 46/91.).

Pravilnik o stručnoj spremi i o legitimaciji republičkog inspektora cestovnog prometa i cesta ("Narodne novine", br. 3/91.) ostaje na snazi do donošenja posebnog zakona.

Članak 78.

Postupci započeti prema odredbama Zakona o cestama ("Narodne novine", br. 42/90., 34/91., 56/91. - pročišćeni tekst, 61/91., 26/93., 109/93., 29/94., 52/94. i 48/96.), dovršit će se prema odredbama ovoga Zakona.

Postupci utvrđivanja interesa Republike Hrvatske za građenje i održavanje javnih cesta, započeti do stupanja na snagu ovoga Zakona, obustavljaju se.

Članak 79.

Javne ceste upisuju se u zemljišne knjige sukladno propisima koji uređuju zemljišne knjige.

Uprava za ceste i županijske uprave za ceste ustrojiti će svoje baze podataka o javnim cestama i osigurati izradbu karata s ucrtanim javnim cestama u odgovarajućem mjerilu u roku od tri godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 80.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o javnim cestama ("Narodne novine",

br. 42/90., 34/91., 56/91. - pročišćeni tekst. 61/91., 26/93., 109/93., 29/94., 52/94. i 48/96.), osim
odredaba koje se odnose na inspekcijski nadzor koje ostaju na snazi do donošenja posebnog zakona.

Članak 81.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

Klasa: 340-01/96-03/02

Zagreb, 14. studenoga 1996.

ZASTUPNIČKI DOM SABORA REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
Zastupničkog doma Sabora
akademik Vlatko Pavletić, v. r.